

Visitatie lidscholen Nederlandse Dalton Vereniging

V i s i t a t i e v e r s l a g

Zie handleiding visitatie lidscholen
(Gebaseerd op Toetsingskader Erkenning Daltoninstellingen)

Naam school	ODS de Starter
Adres	Parkweg 128
Postcode en plaats	9727 HD Groningen
E-mailadres school	directie@destarter.o2g2.nl
Directeur	Gerry van Ewijk
Adjunct-directeur	
Daltoncoördinator	
Aantal groepen/ klassen (VO)	17 en een bovenschoolse plusgroep
Aantal leerlingen	462
Populatie (PO)/ schoolsoort (VO)	hoogopgeleid
Aantal leraren	32
In bezit van Daltoncertificaat	27
Bezig met Daltoncursus	4
Nevenvestigingen	Ja
Stand van zaken inspectie	Basistoezicht
Visitatieteam	
Voorzitter	
Lid 1.	
Lid 2.	
Lid 3.	
Lid 4.	
Lid 5.	
Datum visitatie	05 - 11 - 2015
Soort visitatie	☐ 1 ^e licentieaanvraag
	☐ 2e licentieaanvraag
	☒ Licentieverlenging
	☐ versnelde visitatie licentieverlenging
	☐ visitatie na bezwaarprocedure

**Commissies visitatie PO en VO
Nederlandse Dalton Vereniging
Bezuidenhoutseweg 251-253
2594 AM Den Haag
Tel. 070 - 331 52 81
bestuursbureau@dalton.nl**

0. Realisering aanbevelingen vorige visitatie

niet van toepassing bij 1^e licentiaaanvraag

aanbeveling 1.

Aanbeveling 1 Zet de discussie over (inhoud van) keuzewerk en eigen werk voort. Kom tot een afronding en beschrijf dit.

evaluatie school

De daltoncoördinatoren hebben in het schooljaar 2011 en 2012 alle klassen bezocht en gekeken hoe het met "eigen werk" en keuzewerk ging. Naar aanleiding van de klassenbezoeken is door middel van bouwvergaderingen en het aanpassen van het handboek nog explicieter geworden wat eigen werk is en wat keuzewerk is:

Eigen werk:

- Het is lesstof die aansluit op het niveau van de individuele leerling betreffende de leerlijn.
- Het is een verzamelnaam voor al het werk dat er voor zorgt dat de taak voor de leerling passend is.
- Het is lesstof afhankelijk van wat de leerkracht nodig vindt voor de leerling en/of wat de leerling zelf wil.
- Zo zal de ene leerling veel eigen werk hebben en de andere leerling minimaal (misschien soms geen) eigen werk hebben.
- Sommige leerlingen hebben structureel hun basistaak snel af en moeten dus meer eigen werk (en hoge eisen aan dit eigen werk).krijgen.
- Bij groep 1/2 kan een leerling iets presenteren, op wat voor manier dan ook, op het niveau van belangstelling. Zo begint hier het leren van doelstellingen formuleren. Natuurlijke nieuwsgierigheid wordt vertaald in een leervraag. Dit ter voorbereiding op het zelfstandig lerend proces.
- Het streven is, dat het eigen werk zo veel mogelijk zelfevaluerend is. Dit om te zorgen dat het voor de leerkracht werkbaar blijft.
- De registratie van eigen werk moet minimaal blijven (werkbaar voor leerkracht).

Keuzewerk

- Iedere leerling heeft 1 keer in de week minstens 30 minuten tijd voor keuzewerk. Keuzewerk is voor alle leerlingen. In de klassenorganisatie wordt hier in sommige groepen een vast moment voor genomen.
- Keuzewerk is werk (keuzekaart, computeropdrachten, kistmateriaal etc.) dat door de leerlingen zelf wordt gekozen.
- Leerlingen zijn helemaal vrij in het kiezen van hun eigen keuzewerkopdracht.
- Ook zijn ze er helemaal vrij in om te kiezen of ze dan samen of alleen willen werken.
- Op de taak staat een kopje waaronder de leerling zelf invult wat hij/zij die week voor keuzewerk gaat doen.
- Keuzewerk sluit aan bij de belangstelling van het kind.
- Het kind kiest zelf en stelt zichzelf een doel.
- Er is waar mogelijk een bepaalde vorm van evaluatie (bijvoorbeeld een presentatie).
- Een leerling maakt het keuzewerk af mits de omstandigheden werkelijk zo zijn dat dit niet mogelijk is of het keuzewerk niet echt een einde kent (locoboekjes of iets dergelijks).

Samenvattend: Eigen werk kan wel in keuzewerk vallen. Keuzewerk kan geen eigen werk zijn. Eigen werk zit in de taaktijd. Keuzewerk zit ook in taaktijd. Toch kan het organisatorisch zo zijn dat je een bepaald moment in de week kiest, voor een aantal kinderen of voor de hele groep. Dat is weer afhankelijk van de leeftijd en het niveau van de groep. Eigen werk is leerling- en methodegebonden en de leerling weet wat het doel is. Keuzewerk is op basis van belangstelling. Bij eigen werk is er sprake van gedeelde sturing en keuzewerk is leerlinggestuurd. Dit kan dus betekenen dat er voor een bepaalde groep leerlingen een overlap is tussen keuzewerk en eigen werk. Een grijs gebied.

(zie voor verdere uitwerking het handboek)

Verder hebben wij op eigen initiatief binnen het management team gekeken naar mogelijkheden op het gebied van Science in combinatie met keuzewerk en/of eigen werk. Wij hebben de conclusie getrokken dat dit op dit moment met de huidige facilitering en middelen geen haalbare kaart is. De groepen vijf hebben met behulp van ouders wel een cyclus gevonden om science in keuzewerk te verwerken. Wij zien dit als een pilot en hopen hier in de toekomst voor de andere groepen opnieuw naar te kunnen kijken.

In het schooljaar 2012/2013 hebben wij geconstateerd dat “eigen werk” en keuzewerk in alle groepen goed zichtbaar is.

In het schooljaar 2013/2014 is er een doorgaande lijn van bovenstaande ontwikkelingen in het handboek vastgelegd.

Wij blijven ons er van bewust dat het belangrijk is om bovenstaande afspraken en manieren van werken te blijven volgen, mede omdat op de Starter regelmatig van groep wordt gewisseld en een leerkracht van de bovenbouw ingewerkt moet worden in bijvoorbeeld de onderbouw en andersom. Daarnaast hebben wij een aantal nieuwe collega's gekregen, die wij hier ook bekend mee moeten maken.

Verder heeft de Starter een programma ontwikkeld voor een groep hoogbegaafde en meerbegaafde leerlingen. Daarvoor gaan de meer- en hoogbegaafde kinderen een dagdeel per week naar een aparte groep. Bij deze leerlingen zorgt juist het “eigen werk” gedeelte op de taak ervoor dat zij tot leren komen en hun nodige uitdaging krijgen. Het basisdeel op de taak is minimaal en belangrijk om de leerlijn goed te kunnen volgen; juist het grote gedeelte “eigen werk” zorgt ervoor dat ook hun taak passend is op niveau, tijd, tempo en belangstelling.

bevindingen visitatieteam

We hebben gezien dat er flink werk gemaakt is van aanbeveling 1. Er is goed over nagedacht. De uitkomst past bij de huidige inzichten van passend onderwijs en één van de uitgangspunten van de landelijke Daltonvisie: kernwaarde efficiënt is in de eerste plaats een taak op maat voor ieder kind.

aanbeveling 2.

Leg in je documenten de relatie tussen Dalton en nieuwe ontwikkelingen die je bij de daltonidentiteit hebt gekozen. Draag dat ook zo uit.

evaluatie school

Sinds 2010 is er een schoolbreed document waarin de visie van de Starter en de manier van werken wordt beschreven. “Werken op de Starter” is een borgingsdocument, dat jaarlijks wordt bijgewerkt door een aantal mensen uit het managementteam. Ook de Daltoncoördinatoren leveren hieraan hun deel.

In "Werken op de Starter" staat onder andere beschreven welke speerpunten er ieder jaar zijn en welke keuzes worden gemaakt. Daarnaast worden ook de website en de schoolgids jaarlijks up to date gehouden.

In het handboek Werken op de Starter worden alle zaken rondom nieuwe ontwikkelingen en de daarbij behorende keuzes beschreven. Vanaf 2011 zijn in het handboek alle afspraken rond hoogbegaafdheid en de 1-zorgroute ook vastgelegd. De uiteindelijke afspraken rondom andere speerpunten en innovaties worden daar ook in verwerkt. In het handboek staat precies beschreven in welke cyclus de totstandkoming van afspraken plaatsvindt. In het handboek staat ook de rol van Vreedzame School beschreven.

Bij ons is het Dalton handboek dus het Starter handboek. Dit heeft alles te maken met het feit dat we vinden dat Dalton overal in doorademt. Op de Starter is Dalton een "way of life". Bij alles dat we afspreken en borgen staan de kernwaarden van Dalton voorop in onze aanpassing en besluitvorming.

Om de betrokkenheid van ouders en de transparantie van beleid te vergroten, is in 2012 gestart met een klankbordgroep van ouders.

De klankbordgroep is ontstaan naar aanleiding van een advies van het Dalton visitatieteam in mei 2010. Dit advies had betrekking op het meer betrekken van ouders bij inhoudelijke zaken. De directie heeft dit advies onder andere opgepakt door middel van het instellen van een klankbordgroep.

De klankbordgroep is in 2012 gestart. De klankbordgroep bestaat uit ouders met verschillende achtergronden (en met kinderen uit verschillende groepen) en een directielid. De ouders zijn gevraagd om mee te denken over diverse inhoudelijke onderwerpen die spelen binnen de school. De status van de klankbordgroep is niet formeel. Alle leden van de klankbordgroep participeren op basis van gelijkheid en op persoonlijke titel. Er vindt uitwisseling van gedachten en ideeën plaats.

In de klankbordgroep is bijvoorbeeld gesproken over het gebruik van sociale media, de eventuele invoering van een continuooster, hoe ouders meer betrokken kunnen worden bij school en Dalton. Ook is de klankbordgroep actief betrokken bij een aantal keuzes die zijn gemaakt met betrekking tot onze nieuwe rapportage, de Vreedzame School en over in hoeverre ouders betrokken (kunnen en mogen) zijn bij huiswerk.

Concreet levert de klankbordgroep bijvoorbeeld op ,dat we ons tijdens de ouderavonden in het begin van het schooljaar nog meer richten op wat ouders thuis kunnen/mogen doen, tot tips voor ouders op de site, en tot een rapport waaraan ook ouders hebben bijgedragen. Ook kiezen we er regelmatig voor in onze nieuwsbrief een inhoudelijk stuk te schrijven, waarin we bijvoorbeeld ingaan op de inhoud van margedagen en gevolgen van de daar gemaakte keuzes.

Wij merken dat het voor medewerkers van de Starter prettig is dat er een document is dat antwoord geeft op veel vragen rondom het werken op de Starter. We hebben gemerkt dat het noodzakelijk is dit document actueel te houden, en om gezamenlijk tijd te besteden aan de inhoud. Een manier daarvoor is om jaarlijks aan het begin van het schooljaar in een bouwvergadering hiervoor tijd te maken.

Vanuit de directie is het handboek een document, dat sturing geeft rondom nieuwe ontwikkelingen en de keuzes daarbij, en ook een verantwoording naar bevoegd gezag en inspectie.

Prioritering van het bijhouden van dit document is noodzakelijk maar niet altijd urgent. Daarin schuilt dan ook het gevaar voor de toekomst. We denken dit gevaar te ondervangen door het als taak onder te brengen bij Daltoncoördinatoren en directie.

De klankbordgroep vormt een extra input bij het maken van sommige keuzes. Ouders hebben soms een aanvullende of juist geheel nieuwe invalshoek bij vraagstukken. Dat is waardevol.

bevindingen visitatieteam

Ook deze aanbeveling heeft z'n vruchten afgeworpen. De positieve uitwerking m.b.t. communicatie met ouders is hier een sprekend voorbeeld van. Ouders van de verschillende geledingen worden bij het onderwijsproces betrokken, er wordt naar geluisterd en uitvoering aan gegeven.

Het Handboek Werken op De Starter en de website van de school geven een prima dwarsdoorsnede voor medewerkers en ouders van de school. En de verwachtingen daaruit worden waargemaakt.

Ook prima dat jullie je constant afvragen wat je wel en niet wilt beschrijven.

1. Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen

Indicatoren op leerlingniveau

1.1	De leerling neemt verantwoordelijkheid voor de verwerking van zijn taak.
1.2	De leerling legt waar nodig verantwoording af aan zijn leraren, zijn medeleerlingen en zijn ouders over de verwerking van zijn taak.
1.3	De leerling is actief betrokken bij zijn eigen (leer)werk.
1.4	De leerling draagt zorg voor zijn leeromgeving.

evaluatie school

Waar staan we:

- De Starter biedt de leerlingen een veilig klimaat met een duidelijke structuur van waaruit de leerlingen de vrijheid krijgen om hun persoonlijkheid te ontplooien. In hun vrijheid ontdekken zij normen en waarden, regels en grenzen. Zij leren die vrijheid te delen met anderen en er samen gebruik van te maken.
- De Starter biedt vrijheid en verantwoordelijkheid door taakwerk: de vrijheid om waar mogelijk zelf de volgorde en tijd te kiezen waarin zij aan de verschillende taakonderdelen werken. De leerlingen die het aankunnen, kunnen zelf kiezen of ze al dat niet mee doen aan instructies. Zo kunnen leerlingen in toenemende mate keuzes maken in de aangeboden lesstof en instructie, omdat de lesdoelen van tevoren duidelijk zijn.
- De leerling kiest binnen het "eigenwerk" deels zelf wat hij/zij wil doen, De leerling heeft hierbij een ingekaderde keuze en mag zelf in overleg met de leerkracht ideeën aandragen.
- Keuze voor samenwerken of zelfstandig werken: De leerling mag op ingekaderde momenten zelf kiezen of hij samen wil werken en met wie, of dat hij alleen wil werken.
- De leerlingen kijken hun taakwerk zelfstandig na, leerlingen kunnen ervoor kiezen om het (gemaakte) werk samen na te kijken. Leerlingen kunnen een medeleerling vragen om het gemaakte werk te beoordelen en krijgen de vrijheid om met hun resultaten (als nodig is) wat te doen; instructie volgen die nog aan bod komt, een medeleerling of leerkracht vragen om uitleg.
- Op de Starter zitten leerlingen in groepen, die regelmatig kunnen wisselen van samenstelling. Tijdens taaktijd kunnen kinderen in principe zelf kiezen op welke plek ze aan het werk gaan, afhankelijk van de manier waarop ze gaan werken. Dit kan zowel in het eigen lokaal en op de gangen.
- Keuzewerk is werk dat door de leerlingen zelf wordt gekozen. Zij zijn vrij in het kiezen van de inhoud van de keuzewerkopdracht. Ook zijn de leerlingen vrij om te kiezen of ze samen of alleen willen werken.
- Iedere groep maakt in het begin van het jaar omgangsafspraken met elkaar, en ook worden de (huishoudelijke) taken in de klas verdeeld.
- De leerling pakt zelf de materialen die hij/zij nodig heeft en zorgt ervoor dat deze ook worden opgeruimd.
- Leerlingen uit groep 8 krijgen, vanuit Vreedzame school de rol van mediator. Dit zijn leerlingen die conflicten helpen op te lossen tussen andere leerlingen.
- Er is een leerlingenraad waarbij de leerlingen door andere leerlingen worden gekozen.
- Leerlingen bespreken met de leerkracht hun voortgang en vullen een gedeelte van hun rapport in.

Meest tevreden over:

- Rapport en leerlinggesprekken.
- Vrijheid zit in de school verweven zowel bij de leerling als de leerkracht.
- Vrije inloop in de school. Leerlingen mogen vanaf 8.00 uur binnen komen en beginnen aan hun werk, doen iets voor zichzelf of spelen op het plein.
- De verwevenheid van de Vreedzame school met Dalton.

Aandachtspunten:

De leerlingenraad loopt goed. We willen toewerken naar een raad die in 1 dag vergadert in de klas, daarna in de raad, een actie uitvoert en dit naar de klas terugkoppelt. Dit zodat leerlingen door de hele school direct resultaat ervaren.

bevindingen visitatieteam

We hebben kunnen zien dat de kinderen voldoende in de gelegenheid worden gesteld om verantwoordelijk te zijn voor hun eigen onderwijsproces. Daarnaast worden veel algemene daltoninzichten m.b.t. vrijheid gerealiseerd. De kinderen kunnen de verantwoordelijkheid aan om b.v. zonder toezicht te kunnen werken. Op De Starter wordt de opvatting gebezigt: Wat kinderen kunnen, hoeft de leerkracht niet te doen. Duidelijk zichtbaar!

Indicatoren op leraarniveau

1.5	De leraar kan loslaten en schenkt vertrouwen aan zijn leerlingen. Hij biedt hiervoor een kader waarbinnen de leerlingen hun eigen leerproces kunnen vormgeven.
1.6	De leraar houdt rekening met verschillen en creëert maatwerk dat zichtbaar is in de taakhoud.
1.7	De leraar begeleidt zijn leerlingen en geeft waar nodig sturing, op zo'n manier dat de leerlingen zich vaardigheden eigen kunnen maken om de leerdoelen te behalen en de taak te kunnen volbrengen.

evaluatie school

Waar staan we:

- De leerkracht heeft bij het verantwoordelijkheid nemen en vrijheid krijgen een begeleidende en indien nodig kaderstellende rol.
- De leerkracht biedt de leerlingen een passende weektaak op niveau, tempo en belangstelling. De leerkracht bespreekt de taak met de leerlingen.
- De leerkracht heeft een adviserende en begeleidende rol bij leerlingen die een grote mate van zelfstandigheid kunnen hanteren en goed kunnen plannen. De leerkracht heeft een meer sturende rol bij leerlingen, die moeite hebben met plannen en / of specifieke aandacht nodig hebben op (verschillende) vakgebieden.
- De leerkracht benoemt de doelen die worden behandeld in de taak, zodat leerlingen bewuste keuzes kunnen maken: doe ik mee met de instructie, maak ik de les zelfstandig of met iemand samen?
- De leerkrachten geven leerlingen de vrijheid om met hun resultaten (als nodig is) wat te doen: instructie volgen die nog aanbod komt, een medeleerling of leerkracht vragen om uitleg.
- De leerkracht creëert een (veilig) werk- en leerklimaat waarbinnen de leerlingen kunnen kiezen voor zelfstandigheid of samenwerken.
- De leerkracht zorgt dat de leerlingen inzicht krijgen in de tijd, de momenten waarop taaktijd is, klassikale instructie en instructies voor een deel van de groep zodat zij zelfstandig kunnen plannen en werken.

- Het klassenmanagement is zo ingericht, dat kinderen optimaal in vrijheid kunnen kiezen en werken.
- Door middel van afspraken zorgt de leerkracht voor een (veilig) werk- en leerklimaat door middel van het opstellen van duidelijke klassen- en werkafspraken,
- De leerkracht spreekt verwachtingen uit in relatie tot het lesdoel en pedagogische klimaat. Deze afspraken zorgen ervoor, dat leerlingen op een verantwoordelijke wijze reflecteren op de lesdoelen en daardoor bewuster bezig zijn met het corrigeren van de opdrachten.
- De leerkracht gaat vervolgens in gesprek met de leerling en stimuleert de leerling tot het kiezen van een nieuw leerdoel of laat de leerling het bestaande leerdoel herzien. Dit heeft als algemeen doel, de leerling bewust te maken van de vrijheid en hoe deze vrijheid in te zetten is.
- De leerkracht faciliteert het zelf kunnen nakijken in de klas.
- De leerkracht is verantwoordelijk voor een rijke leeromgeving en klassenindeling, die stimuleert tot samenwerking en zelfstandigheid.
- De leerkracht zorgt voor het aanbieden van het keuzewerk en zorgt dat een leerling kiest voor een uitdagende, realistische, haalbare opdracht, die aansluit op interesse en didactisch niveau van de leerling.
- Aan de hand van de lesmethode 'De Vreedzame School', werkt de leerkracht aan het pedagogisch klimaat.
- De leerkracht dient de leerlingen regelmatig de vrijheid te geven om alleen of samen aan de oplossing van een probleem te werken.
- De leerkracht dient zich steeds af te vragen of regels, die in de groep en/of de school gelden, de vrijheid van de leerlingen beperken. Het ontbreken van regels kan kinderen eveneens hinderen in hun ontplooiing.
- De leerkrachten communiceren direct met elkaar wanneer leerlingen misbruik maken van de vrijheid en reageren hier adequaat op; alle leerkrachten zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de naleving van de afspraken buiten de klas en binnen de school.
- De leerkracht geeft de leerlingen de vrijheid om onderwerpen in te brengen voor de leerlingenraad, zodat de leerlingen inspraak hebben in de school.
- De leerkrachten houden bij hoe wordt omgegaan met de afspraken en vrijheid. De leerkracht heeft hierbij een controlerende en eventueel een begeleidende rol, waarbij de leerling verantwoording aflegt.
- De leerkracht geeft de leerlingen het vertrouwen om zelf keuzes te maken en heeft de vrijheid om per leerling de vrijheid en sturing aan te passen bij de behoeften van de leerling.
- De leerkracht heeft de vrijheid om zelf de lesinhoud en het lesprogramma te bedenken/aan te passen, op basis van de behoeften en de belevingswereld van de leerlingen en op basis van externe omstandigheden. Zo wordt er gedifferentieerde instructie gegeven en kan het zo zijn dat bepaalde leerlingen niet deelnemen aan de instructie.

Meest tevreden over:

- Leerkrachten handelen goed in instructie aanbieden naar aanleiding van de plaats in het groepsplan wat betreft de instructiebehoefte van leerlingen.
- Er is een goede zorgvuldige overdracht van leerlingen richting ouders en richting collega's.
- We differentiëren goed op alle gebieden, niet alleen op cognitief gebied.

Aandachtspunten:

We zijn een enthousiast team met veel ideeën. Het blijft een uitdaging om keuzes te maken en de juiste keuzes te maken.

bevindingen visitatieteam

We hebben kennis kunnen maken met een enthousiast en verantwoordelijk team. Zowel uit de beschrijving als in de praktijk blijkt een kundig Dalton team.

Indicatoren op schoolniveau

1.8	Op de school heerst een cultuur van vertrouwen.
1.9	Leraren en overige medewerkers kunnen omgaan met verantwoordelijkheid en het aangeven van grenzen.
1.10	Leraren en overige medewerkers komen de afspraken na.
1.11	De brede algemene vorming van leerlingen is richtinggevend.
1.12	Het onderwijs wordt gegeven in een lerende organisatie waar leerlingen en leerkrachten zich kunnen ontwikkelen naar hun mogelijkheden.

evaluatie school

Waar staan we:

- Het team werkt vanuit de vrijheid om het onderwijs naar eigen inzicht en ervaring vorm te geven en te ontwikkelen, binnen de gestelde kaders van Dalton en de overheid.
- De school heeft de verantwoordelijkheid om leerkrachten/leerlingen de vrijheid en het vertrouwen te geven, maar ook de kaders eromheen.
- De leerkrachten hebben tijdens (bouw)vergaderingen inspraak over regels en afspraken, waarbij ook verantwoording naar elkaar wordt afgelegd.
- De visie van de school is gericht op het stimuleren van vrijheid en verantwoordelijkheid van de leerlingen en het gehele team.
- Binnen de school is er een doorgaande lijn in de manier van werken op de Starter. In bouwvergaderingen en teamvergaderingen wordt deze doorgaande lijn (en bijbehorende doelen) besproken en bewaakt.
- Schoolbreed wordt er gewerkt met het flexibele Directe Instructie Model (DIM). De doelen worden per leerjaar (en per les met leerlingen) besproken met leerlingen en ouders.
- De school faciliteert in ruimte en materialen (en opslag), die het mogelijk maken om zelfstandig of samen en flexibel te werken.
- De school heeft een duidelijk beleid in afspraken; deze afspraken worden met leerlingen en ouders besproken.

Meest tevreden over:

- We werken planmatig en goed georganiseerd. De afspraken worden geborgd middels ons handboek.
- We hebben een fijne open werkcultuur op de Starter.
- Als grote school hebben we een de balans gevonden tussen het maken van afspraken om de doorgaande lijn te bewaken en het geven van vrijheid om ook als leerkracht je eigen identiteit te mogen behouden. Door hier op (bouw)vergaderingen uitvoerig over te praten kunnen we in ons handboek goede “kapstok” afspraken maken.

Aandachtspunten:

Door veel wisselingen in het team (zowel nieuwe leerkrachten als wisselen van leeftijdsgroep) is het belangrijk om er voor te zorgen, dat iedereen op de hoogte is van de afspraken en de doorgaande lijn.

We hebben een team met enthousiaste, authentieke mensen. Het is belangrijk al hun ideeën de juiste kansen te geven, met daarbij een balans tussen de doorgaande lijn vasthouden en vrijheid tot uitvoeren van initiatieven.

bevindingen visitatieteam

De leiding van de school weet zijn team de voeten dezelfde kant op te krijgen. Een voorwaarde om het Daltonconcept met zijn vele aspecten te kunnen uitvoeren. En zeker met zo'n groot team, waar mondigheid vanzelfsprekend is.

2. Zelfstandigheid

Indicatoren op leerlingniveau

2.1	De leerling neemt zelf initiatieven om zijn leerdoelen te bereiken.
2.2	De leerling vraagt hulp van anderen en helpt anderen als zij hem/ haar om hulp vragen.
2.3	De leerling bepaalt mede hoe (werkvorm, tempo, plaats, tijd) hij/zij werkt aan de gestelde doelen.
2.4	De leerling kan omgaan met uitgestelde aandacht.
2.5	De leerling krijgt de gelegenheid het gemaakte werk zelfstandig na te kijken.

evaluatie school

Waar staan we:

- Vanuit onze Dalton-principes gaan wij uit van zoveel mogelijk verantwoordelijkheid aan de kinderen geven. Dat betekent dat leerkrachten niet iets doen wat leerlingen zelf ook kunnen.
- Zelfstandigheidsbevordering zie je vooral tijdens taaktijd. De leerlingen lossen hier zelfstandig hun vraagstukken op. Als een kind zijn/haar werk af heeft, mag het zelf nakijken. De mate waarin is afhankelijk van de groep en kan individueel verschillen.
- Leerlingen kunnen omgaan met uitgestelde aandacht in een doorgaande lijn vanuit het gebruik van het stoplichtprincipe.
- Leerlingen maken zelf afspraken en plannen zelfstandig met betrekking tot hun taakwerk en leren zelfstandig hun eigen werk te maken. Leerlingen hebben hun eigen inbreng met betrekking tot wat er zoal in de klas moet gebeuren.
- Aan de hand van het vergelijken van de kleuren van de planning en de afronding krijgt de leerling inzicht in de vorderingen van de weektaak ("loop ik voor of achter?") Na het beëindigen van de weektaak wordt er een beroep gedaan op zelfreflectie (hoe moeilijk was de taak, heb ik goed gepland, heb ik goed doorgewerkt, ziet mijn werk er netjes uit?) door het invullen van het reflectiedeel van de taakbrief, maar veelal ook door gesprekken.
- Als de dag- of weektaak niet af is, wordt allereerst de mogelijke reden met de leerling besproken en samen gezocht naar een oplossing. Hier geldt dat per leerling bekeken wordt hoe hier mee om gegaan dient te worden.
- Op de Starter zijn middelen aanwezig (time timer, handelingswijzers, roosters met instructies en taaktijd) om de zelfstandigheid van de leerling te bevorderen.
- Leerdoelen bevorderen de zelfstandigheid bij het maken van keuzes door leerlingen.
- In de onderbouw heeft elke groep dagritme kaarten hangen om de indeling van die dag aan te geven. In de onderbouw is ook een planbord en een keuzebord.
- Materialen en kasten hebben binnen de klas een vaste plaats en leerlingen kunnen zelf materiaal pakken.
- We leren kinderen:
 1. eerst proberen zelf op te lossen;
 2. lukt dat niet, vraag het een ander;
 3. komen jullie er samen ook niet uit, vraag het de juf of meester.

Meest tevreden over:

- Onze leerlingen zijn heel zelfstandig; dit is de hele dag door in de hele school zichtbaar.
- Leerlingen kunnen zelfstandig plannen omdat ze heel goed weten wat er van ze wordt verwacht.
- Leerlingen kunnen goed omgaan met uitgestelde aandacht en weten ook goed bij welke leerling ze de juiste hulp kunnen gaan vragen in verschillende situaties.

Aandachtspunten:

Het is zichtbaar dat onze leerlingen zelfstandig zijn. De zichtbaarheid van handelingswijzers en andere hulpmiddelen lijken daarom wel eens ondergeschikt. Daar moeten we aandacht voor blijven houden.

bevindingen visitatieteam

De kinderen in alle groepen zijn heel zelfstandig en weten hun weg goed te vinden. In de groepen 1 en 2 weten de kinderen goed hoe het taakbord werkt en wat ze kunnen gaan doen als hun taakje af is. De benodigde spullen pakken ze zelfstandig. Er is een goede samenwerking in alle groepen. In de hogere groepen kunnen de kinderen zelfstandig een groot deel van hun werk nakijken. De leden van de leerlingenraad durfden te stellen dat zo'n 85% van de kinderen zelfstandig aan het werk gaat als de leerkracht om wat voor reden ook afwezig zou zijn. In de bovenbouw zie jij bij het keuzewerk een grote mate van zelfstandigheid. Leerlingen kiezen zelf een onderwerp, regelen zelf de materialen en bepalen met wie ze samenwerken en hoe hun plan er uit komt te zien. Leerlingen kunnen ook vaak zelfstandig hun werkplek bepalen (binnen de (on)mogelijkheden van het gebouw).

Indicatoren op leraarniveau

2.6	De leraar creëert de randvoorwaarden (taakgerichte werksfeer, organisatie, opdrachten/taken, materialen) die de leerlingen in staat stellen zelfstandig te kunnen werken, zodat zij in hun eigen tempo en op hun eigen wijze kunnen leren.
2.7	De leraar stimuleert leerlingen initiatieven te nemen en te tonen.
2.8	De leraar biedt ruim tijd aan leerlingen om zelfstandig te kunnen werken.
2.9	De leraar creëert voor de leerlingen de ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen.

evaluatie school

Waar staan we:

- Vanuit onze Dalton principes gaan wij in het algemeen uit van zoveel mogelijk verantwoordelijkheid aan de kinderen geven. Dat betekent dat leerkrachten niet iets doen wat leerlingen zelf ook kunnen.
- De leerkracht moet voorwaarden scheppen om kinderen zelfstandig te laten zijn, rekening houdend met de leermogelijkheden en de verschillende niveaus van de leerlingen. De leerkracht stimuleert en ondersteunt initiatieven van leerlingen, bijvoorbeeld op het gebied van eigen werk.
- De leerkracht heeft een grote rol bij het werken met de taak. Hij houdt de weektaak in de gaten, begeleidt en stuurt de leerling bij waar nodig, en evalueert regelmatig, zowel op groepsniveau als op leerling niveau.
- De leerkracht bespreekt met de leerlingen wat zijn haar plaats in het groepsplan is en wat hij van de leerling verwacht, zodat de leerling hier naar kan handelen.

- Om de vorderingen van de leerlingen bij te houden houdt de leerkracht op de aftekenlijst het gemaakte en nagekeken werk van de leerlingen bij. Waar nodig worden individueel of groepsgewijs acties ondernomen.
- In het omgaan met collega's wordt verwacht dat men respect heeft voor verschillen en kan samenwerken. Er wordt vanuit gegaan dat men een beroep kan doen op de zelfstandigheid van de leerkracht.
- Zijn er problemen met een leerling dan is het de bedoeling dat de leerkracht zelf in eerste instantie het gesprek met de ouders aangaat. Afhankelijk van de aard van het probleem kan indien nodig bij volgende gesprekken de intern begeleider of een directielid aanwezig zijn.
- De leerkracht dient de leerlingen regelmatig de vrijheid te geven om alleen of samen aan de oplossing van een probleem te werken.
- De leerkracht moet voorwaarden scheppen om kinderen zelfstandig te laten zijn, rekening houdend met de leermogelijkheden en de verschillende niveaus van de leerlingen. De leerkracht stimuleert en ondersteunt initiatieven van leerlingen.
- We leren kinderen:
 1. eerst proberen zelf op te lossen;
 2. lukt dat niet, vraag het een ander;
 3. komen jullie er samen ook niet uit, vraag het de juf of meester.

Meest tevreden over:

- Leerkrachten geven kaders voor zelfstandigheid door middel van plannings en te leren doelen.
- Leerkrachten geven leerlingen ruimte om zelfstandig te kunnen werken.
- Leerkrachten bieden leerlingen, in overleg, de ruimte voor wel of geen instructie en dus meer of minder taaktijd naar gelang behoefte.

Aandachtspunten:

Leerlingen gebruiken alle mogelijke ruimtes binnen school en mogen alle benodigde materialen pakken; het kunnen beheersen van deze facilitering is soms lastig.

bevindingen visitatieteam

De leerkrachten hebben een grote mate van zelfstandigheid om volgens de daltoneisen van de school te werken. Leerkrachten bieden hun kinderen ook volop de ruimte om zelfstandig te werken.

Indicatoren op schoolniveau

2.10	De school creëert voor de leraren en overige medewerkers de ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen.
2.11	De school stimuleert leraren en overige medewerkers initiatieven te nemen en te tonen.

evaluatie school

Waar staan we:

- Er wordt van uitgegaan, dat iedereen zich houdt aan de afspraken die binnen school zijn gemaakt. De directie heeft hierin, naast een beleidsmatige, ook een stimulerende en controlerende functie.
- Op de Starter wordt gewerkt met coördinatoren en werkgroepen. Hierbij wordt rekening gehouden met voorkeuren en talenten van collega's
- We maken gebruik van elkaars kwaliteiten door de inzet van collegiale consultatie.

Meest tevreden over:

- School geeft gelegenheid tot experimenteren, ontplooiën, uitproberen.
- Via het taakplan worden de talenten van de verschillende teamleden optimaal ingezet, individueel en in werkgroepen.
- Leerkrachten (en leerlingen) zijn gewend om bij elkaar in de klas te kijken en elkaar feedback te vragen en geven.

Aandachtspunten:

- Voorheen lieten we te besteden tijd zien via een timetimer, weergegeven op het smartbord, en kunnen de kinderen precies zien hoelang de stiltetijd nog duurt, wanneer overlegtijd begint en ook het moment dat de leerkracht zijn/haar ronde loopt door de klas. Zo weten alle kinderen precies hoelang het duurt. Echter wanneer het smartbord voor instructie wordt gebruikt is de timetimer weg. (Ten tijde van het schrijven van dit verslag zijn er andere time-timers aangeschaft).
- Het zichtbaar maken van doorgaande lijnen qua zelfstandigheid is een aandachtspunt. Bij ons volgt het zichtbaar maken vaak de praktijk.

bevindingen visitatieteam

School biedt de leerkrachten veel ruimte en ondersteuning.

Het enige grote gevaar is de hoeveelheid nieuwe leerkrachten en dan de borging van het daltononderwijs.

Zo is er in diverse groepen nauwelijks controle op het juist omgaan met de taakbrief. Als je als kind op donderdag nog niet de taken van de vorige dagen hebt afgekleurd, klopt er iets niet met wat beschreven is.

Overigens zou dat laatste puntje toch een heel mooi onderwerp van reflectie kunnen worden.

Waarom worden de taken niet afgekleurd, waarom wordt het niet voldoende gecontroleerd, enz.

3. Samenwerking

Indicatoren op leerlingniveau

3.1	De leerling benut de gegeven tijd en gelegenheid om te oefenen en zich te bekwamen in samenwerkingsvaardigheden.
3.2	De leerling werkt op respectvolle wijze samen met leraar en medeleerlingen.

evaluatie school

Waar staan we:

- Binnen De Starter hebben we een doorgaande lijn ontwikkeld waarbinnen de leerlingen de samenwerkingsvaardigheden oefenen en ontwikkelen.
- Het samenwerkend leren heeft een vaste plaats binnen de instructielessen en het taakwerk.
- In de groepen 1/2/3/4 hangen de maatjes op een instructiebord, dit wordt regelmatig gewisseld. Zij helpen elkaar, lopen met elkaar in de rij en werken samen. In de hogere groepen werken de kinderen afhankelijk van taaktijd, klassikale lessen etc. afwisselend met verschillende soorten maatjes. Zelfgekozen, aangewezen of willekeurige maatjes.
- Leerlingen op de Starter zitten in groepen. Een speciale aanpak van een individuele leerling kan hierop een uitzondering zijn.
- Tijdens taaktijd kan er als het overlegtijd is op eigen initiatief worden samengewerkt.
- De leerlingen werken met andere leerlingen uit de klas en de school samen.
- Er wordt tutor gelezen tussen leerlingen van de groepen 6/m8 met de leerlingen van de groepen 3 t/m 5.

- Er worden groepen aan elkaar gekoppeld om een aantal keren per jaar gezamenlijke activiteiten te ondernemen met als doel de betrokkenheid van kinderen bij elkaar en de samenwerking van kinderen met elkaar, op verschillende locaties, te bevorderen.
- Er is een leerlingenraad die samenwerkt ook met andere organen van de school (OR-MR en Directie)
- Tijdens de lessen van de Vreedzame School wordt er aandacht besteed aan groepsvorming en samenwerking.
- Iedere groep heeft jaarlijks een voorstelling, die door de leerlingen wordt bedacht. Deze wordt voor andere leerlingen en ouders uitgevoerd.

Meest tevreden over:

- Samenwerken is volledig geïntegreerd; leerlingen kunnen samenwerken als leerstrategie toepassen.
- De initiatieven van de leerlingenraad.
- De samenwerking tussen verschillende groepen van de school en ook de leerlingenraad tijdens vieringen zoals kinderboekenweek, kerst, Pasen. Maar ook op andere momenten die door de leerlingen met de leerkrachten worden bedacht.

Aandachtspunten

Coöperatieve werkvormen vinden plaats tijdens instructie- en evaluatiemomenten binnen het flexibele DIM model. Er wordt een document gemaakt om ideeën m.b.t. coöperatieve werkvormen te borgen.

bevindingen visitatieteam

Er werd tijdens de lessen onder andere samenwerking gezien bij:

- *spellingsoefening in groepjes,
- *een les nieuwsbegrip, waarbij kinderen een gerichte samenwerkingsopdracht op niveau kregen,
- *science/techniek: kinderen werken samen aan een bouw/doe opdracht,
- *kinderen componeren een muziekstukje met instrumenten op de gang
- *in veel groepen is samenwerken een routine

De leerlingenraad gaf aan, dat er wel eens schoolbreed een actie wordt opgezet, waarbij kinderen dit samen uitwerken. (als voorbeelden werden gegeven: het inrichten van een leeshoek en het versieren van de schutting) Ook mogen de oudste kinderen helpen bij activiteiten zoals een sportdag en feesten in lagere groepen.

Ouders brachten in, dat er schoolbreed activiteiten werden georganiseerd, waarbij alle kinderen **en ouders** betrokken werden.

Indicatoren op leraarniveau

3.3	De leraar werkt op respectvolle wijze samen met collega's en leerlingen.
3.4	De leraar geeft samen met collega's vorm aan de taak of leertaken, zoals deze in de school zijn afgesproken.
3.5	De leraar kan verschillende vormen en niveaus van samenwerken toepassen.
3.6	De leraar scheidt een pedagogisch veilig klimaat voor samenwerking met de leerlingen en tussen de leerlingen onderling.

evaluatie school

Waar staan we:

- Op ODS De Starter wordt gewerkt met de didactiek van het samenwerkend leren. Het samenwerkend leren is een didactische manier van werken, waarbij een heldere en duidelijke structuur zichtbaar is, van bijvoorbeeld wie met wie, wanneer, waar, welke regels er zijn en hoe het is georganiseerd.
- Per groep zijn een aantal vaardigheden vastgesteld waar dat leerjaar speciaal aandacht aan zal worden besteed. Naast het gebruiken van samenwerkend leren als middel, zetten we de didactiek ook als doel op zich in bij begrijpend lezen, spelling en rekenen.
- Bij rekenen wordt er tijdens de instructie lessen gewerkt met maatjes van gelijke kracht.
- Wij gebruiken de methode Nieuwsbegrip voor begrijpend lezen. Om het werken in groepen bij begrijpend lezen succesvol in te oefenen is er gekozen voor een tijdspad, waarbij de leerlingen stap voor stap toewerken naar het zelfstandig werken met rollen en verantwoordelijkheden.
- Op school is ook een samenwerkend- leren- plek waar literatuur over deze manier van werken te vinden is.
- Er is een kijkwijzer samenwerkend leren om gericht bij elkaar in de klas naar het samenwerken te kijken.
- Van de leerkrachten wordt verwacht dat zij een actieve rol spelen bij de begeleiding van de klassenvertegenwoordigers van de leerlingenraad.

Meest tevreden over:

- De vanzelfsprekendheid van samenwerken in duo's, bouwen en als geheel team.
- De totstandkoming van dit visitatieverslag

Aandachtspunten:

De leerkrachten zijn verantwoordelijk voor het faciliteren van het uitwerken van de actiepunten en aandachtspunten van de leerlingenraad.

bevindingen visitatieteam

Aan kinderen valt te merken dat ze op een respectvolle manier met elkaar omgaan. Het is een natuurlijke houding. In de lessen wordt door de leerkrachten op respectvolle, eerlijke manier met kinderen gecommuniceerd. Ook humor ontbreekt daarbij niet. Kinderen worden aangesproken op gedrag op een positieve, opbouwende manier. Indien nodig en wenselijk wordt er gecorrigeerd. Samenwerken is voor kinderen een routine. Er wordt duidelijk gestuurd door de leerkrachten. Vreedzame school is als methode een fijne ondersteuning van het pedagogische klimaat en stimuleert het samenwerken in 'de Starter'!

Indicatoren op schoolniveau

3.7	De school is een leefgemeenschap waarbinnen leerlingen, leraren en overige medewerkers op een zichtbare wijze samen leven en werken.
3.8	De school is een leerplek waar leerlingen en leraren al samenwerkend van en met elkaar leren.
3.9	De school is een veilige oefenplek voor democratisering en socialisering.

evaluatie school

Waar staan we nu:

- We gebruiken de methode Vreedzame School waarbij lessen en thema's structureel aandacht schenken aan onder andere de onderwerpen groepsvorming en samenwerking
- In de gesplitste pauzes spelen groepen van verschillende leerjaren door elkaar. Bij conflicten of dreigende conflicten op het schoolplein kunnen de mediators door de kinderen te hulp worden geroepen en handelen de mediators volgens een geleerd protocol.
- Wij hechten ook grote waarde aan samenwerken van leerlingen uit verschillende groepen en van verschillende leeftijden.
- Bij vieringen (Kerstmarkt, voorstellingen, jaarafsluitfeest) helpen de leerlingen van de bovenbouw de leerlingen van de onderbouw.
- Op school worden integratiemomenten tussen leerlingen onderling, met leraren, leerlingen en ouders en ook met MR, OR, klankbordgroep en leerlingenraad bevorderd en gestimuleerd.
- Ook de samenwerking tussen collega's wordt gestimuleerd, onder andere door de mogelijkheid van collegiale consultatie en de regelmatige werkoverleggen.
- Team coördinatoren en werkgroepen werken nauw en regelmatig samen aan bepaalde doelstellingen van de school. Er is een werkgroep samenwerkend leren.
- Tijdens vergaderingen werken we zaken geregeld uit via denken, delen en uitwisselen.
- We streven er naar om van en met elkaar te leren.
- Er is een klankbordgroep van ouders waar op informele wijze informatie en meningen worden uitgewisseld tussen ouders en school.
- De samenwerking wordt in alle lagen van de school en bij alle participanten van de school (leerlingen, ouders, team, directie) gehanteerd.
- De Starter werkt nauw samen met de kinderopvang (ook Dalton), de peuterspeelzaal (Dalton in wording), het buurthuis, de bibliotheek en het buurtnetwerk.
- De Starter participeert in de Regio Dalton
- De Starter participeert in de Nederlandse Daltonvereniging
- We werken nauw samen met ander PO en VO scholen in omgeving.

Meest tevreden over:

- De inbreng en betrokkenheid tijdens margedagen.
- Onze participatie in de NDV
- De samenwerking met ouders, bijvoorbeeld tijdens acties rondom goede doelen, energie en andere maatschappelijke betrokkenheid.
- Het delen van opgedane kennis, bijvoorbeeld binnen de O2G2 academie.

Aandachtspunten:

Onderzoeken of het haalbaar is nog meer samen te werken met de Dalton naschoolse opvang en peuterspeelzaal.

Door de vanzelfsprekendheid van samenwerken op de Starter bestaat het gevaar dat een ieder zich richt op zijn eigen favoriete samenwerkingsvormen. Dat is prima, mits de doorgaande lijnen niet uit het oog verloren worden.

bevindingen visitatieteam

Ouders geven in het gesprek met het visitatieteam terug, dat er een fijne sfeer heerst, dat de school laagdrempelig is. Het team wordt gekenschetst als 'streng, rechtvaardig en relaxt'. En: het team weet kinderen te motiveren, te stimuleren om hun werk zo goed mogelijk te doen. Er worden weinig oordelen uitgesproken over kinderen. De klassen zijn goed met elkaar verbonden en vormen echt een SCHOOLgemeenschap. Het visitatieteam herkent wat ouders zeggen.

4. Reflectie

Indicatoren op leerlingniveau

4.1	De leerling maakt een planning voor zijn taakwerk.
4.2	De leerling stuurt zijn planning bij door de voortgang te overzien.
4.3	De leerling beziet het behaalde eindresultaat kritisch en neemt leerpunten mee naar een volgende planning van zijn taak.
4.4	De leerling reflecteert op zijn eigen gedrag en dat van zijn medeleerlingen.

evaluatie school

Waar staan we:

- Aan het begin van het schooljaar wordt met leerlingen besproken wat ze het komend schooljaar gaan leren.
- Met behulp van het groepsplan wordt twee keer per jaar met de leerlingen besproken wat er van ze wordt verwacht op het gebied van meedoen aan verlengde instructies en op het gebied van wat ze moeten kennen en kunnen voor een toets.
- De rapporten worden voordat ze mee naar huis gaan individueel met de leerlingen besproken en er worden afspraken gemaakt.
- Leerlingen denken na over hun uitdagingen, (waar wil ik mijzelf nog meer in ontwikkelen) en belangstelling (wat vind ik leuk om te weten, wat wil ik nog ontdekken) en kiezen daaruit in overleg met de leerkracht hun samenstelling voor eigen werk en keuzewerk.
- Tijdens een nieuw lesblok, een klassikale les en ook bij lessen op de taak wordt gewerkt met doelen zodat de leerlingen weten wat ze moeten en kennen en kunnen en in staat zijn om daar op te reflecteren.
- In de groepen reflecteren leerlingen vooraf door te plannen en te kiezen middels planbord en het keuzebord. De groepen 3 t/m 8 doen dit middels hun taak.
- De leerlingen reflecteren op hun werk om tijdens het plannen te kiezen over het wel of niet meedoen aan instructies of het bepalen van welk onderdeel eerst om zo te beginnen met het meest leerzame.
- Leerlingen reflecteren tussentijds doordat ze hun werk zelf nakijken en daar hun vervolgkeuzes op baseren.
- Leerlingen reflecteren tussentijds doordat zij het gemaakte werk op de taak afkleuren en hun volgorde in taakwerk al dan niet aanpassen.
- Aan de hand van het vergelijken van de kleuren van de planning en de afronding krijgt de leerling inzicht in de vorderingen van de weektaak ("loop ik voor of achter?") Na het beëindigen van de weektaak wordt er een beroep gedaan op zelfreflectie (hoe moeilijk was de taak, heb ik goed gepland, heb ik goed doorgewerkt, ziet mijn werk er netjes uit?)
- In de onderbouw reflecteren leerlingen hun taken op het planbord d.m.v. een smiley als ze hun taak hebben afgerond. (Ze plakken het gezichtje achter het figuurtje van de weektaak op de dag dat ze de taak gemaakt hebben. Daarnaast is er op de taken van 3 en 4 een leeg vakje, wat eventueel gebruikt kan gaan worden door de leerkracht om opmerkingen te plaatsen. In de taak van groep 5 t/m 8 kunnen opmerkingen van de leerkracht op de achterkant worden gezet.
- De leerkracht bespreekt en evalueert dit regelmatig met alle leerlingen, zowel op groepsniveau als individueel.
- Het reflectie gesprek met de leerkracht vindt regelmatig plaats.
- Leerlingen leggen werk (of een kopie daarvan) waar ze heel trots op zijn in de portfoliobak en verwerken dit in hun portfolio
- Leerlingen vullen samen met de leerkracht op school het leerling-gedeelte van het rapport in (zelfreflectie).
- Tijdens de lessen van Vreedzame School en in gesprekken met de mediators reflecteren leerlingen op hun sociale gedrag.

Meest tevreden over:

- De cyclus van reflecteren; verwachtingen begin van het schooljaar, verbinding aan groepsplannen, rapportage en portfolio en de bijbehorende gesprekken daarover.
- Samen spreken over de invulling van eigen werk.
- Het reflecteren op de verwerking van de taak.

Aandachtspunten:

Op dit moment is reflectie op het taakwerk (dagelijks/wekelijks) een regelmatig voorbij komend iets, op verschillende manieren en momenten. We willen onderzoeken of daarin meer structuur nodig of gewenst is.

bevindingen visitatieteam

De evaluatie van de school geeft al heel duidelijk weer hoe hieraan gewerkt wordt binnen "De Starter". Wat wij tijdens de visitatie hebben kunnen zien is dat de leerlingen hun werk plannen (groepen 1-8), weten wat hun leerdoelen zijn en hoe ze hieraan kunnen werken. Dit is op papier zichtbaar op de achterkant van de takenkaart in de groepen 3-8. Bij de groepen 1-2 is dit niet in alle groepen zichtbaar.

Kinderen werken aan hun leerdoelen/interesses in de vorm van eigen werk en/of keuzewerk.

Op informele momenten worden de leerdoelen en de achterkant van de takenkaart besproken.

Leerlingen reflecteren op hun eigen gedrag en dat van de ander, dit echter niet structureel en zichtbaar.

Leerlingen reflecteren op de doelen die behaald moeten worden door dit op hun takenkaart te schrijven en informeel door middel van een gesprek met de leerkracht.

Vragen om mee te nemen/om over na te denken:

Wat zegt een smiley op de takenkaart? Is dit voor jullie een goede evaluatie of zouden jullie hier meer uit kunnen/willen halen? MAW is dit de effectiviteit die jullie eruit willen halen voor de leerlingen?

Het portfolio is een doorlopend middel gedurende de schoolloopbaan. Is het nodig dit een plek te geven op de takenkaart (3-8) of op een andere manier bij de groepen 1-2?

Is er ruimte voor een eigen leervraag van de leerlingen?

Doorgaande leerlijn m.b.t *ik doelen* onderzoeken binnen de school; welke vaardigheden hebben leerlingen geleerd? Dit sluit aan op jullie zoektocht richting te geven aan reflectie en portfolio.

Indicatoren op leraarniveau

4.5	De leraar zet verschillende reflectiemethoden in.
4.6	De leraar laat leerlingen reflecteren op de samenwerking.
4.7	De leraar laat leerlingen feedback geven op zijn eigen functioneren.
4.8	De leraar is in staat om kritisch naar zijn werk te kijken en gebruikt evaluatie, reflectie en feedback van anderen om zich verder te ontwikkelen.

evaluatie school

Waar staan we:

- Leerkrachten nemen de coachende rol bij het plannen van de weektaak.
- Als leerlingen hun smiley ophangen, hun dag- of weektaak reflectie invullen is het aan de leerkrachten om er voor te zorgen dat zij d.m.v. goede reflectievragen er voor zorgen dat de leerling optimaal reflecteert.
- De leerkracht heeft vaste momenten gecreëerd voor het uitleggen. De leerling weet dus van tevoren wanneer er aan de taak gewerkt kan worden en wanneer er klassikale lessen of extra instructie is. Deze vaste momenten staan aangegeven op het bord in de kleuren van de betreffende dag. Of er hangt een weekplanning voor in de klas of deze heeft de leerling in zijn vakje. In ieder geval heeft de leerling een volledig overzicht van de week, inclusief alle taaktijden, instructiemomenten en klassikale of andere activiteiten.
- Leerkrachten benoemen aan het begin van het schooljaar, tijdens een nieuw blok en /of tijdens een les wat de leerlingen moeten kennen en kunnen
- Tijdens lessen met het gedifferentieerde flexibele Directe Instructie Model zorgt de leerkracht voor reflectie.
- Door vorderingen van de leerlingen bij te houden houdt de leerkracht zicht op de resultaten van de leerling. Dit wordt individueel of groepsgewijs met de leerlingen doorgenomen.
- Als de dag- of weektaak niet af is, wordt allereerst de mogelijke reden met de leerling besproken en samen gezocht naar een oplossing. Er wordt ook per leerling bekeken hoe hiermee omgegaan dient te worden.
- De leerkracht reflecteert tijdens het invullen en interpreteren van SCOL het analyseren van de schoolresultaten. Al dan niet met een collega, de intern-begeleider of iemand anders die op dat moment bij die analyse van belang is.

Meest tevreden over:

De open cultuur waarin leerkrachten individueel en samen steeds reflecteren

Aandachtspunten:

We willen meer kennis van en variatie in de werkvormen van reflectie. Daar uit voorkomend willen we nadenken over de vraag of er meer structuur nodig is.

bevindingen visitatieteam

Het centrale item bij reflectie is dat de leerkrachten de kinderen in de gelegenheid stellen doelen te stellen voor een korte of langere periode, zowel individueel als voor de hele groep. Dit is volgens ons het kardinale punt bij reflectie.

Ook hier zien we terug waar jullie staan.

We zien dat een leerling groeit in zijn (zelf)reflectie: wat heb ik nodig, wat is lastig, wat kan ik goed, hoe pak ik de taak aan. De coachende vaardigheden van de leerkracht zijn hierbij essentieel. Deze zorgen ervoor dat leerlingen het inzicht (op het niveau dat past bij de leeftijd) krijgen in hun eigen gedrag, vaardigheden en kennis.

Collegiale consultatie zou nog meer vorm kunnen krijgen binnen de school door dit structureel in te zetten. Ook dit past bij het onderzoek naar jullie ontwikkelpunt.

Indicatoren op schoolniveau

4.9	De school stelt leraren en overige medewerkers in de gelegenheid van en met elkaar te leren.
4.10	De school hanteert een doorgaande lijn m.b.t. reflectie op leerlingniveau.

evaluatie school

Waar staan we nu:

- Op de Starter reflecteert het team met elkaar in bouwvergaderingen, tijdens teamdagen, studiedagen en bij collegiale consultatie,
- Tijdens het maken van de didactische groepsplannen en tijdens het analyseren van de opbrengsten van de school reflecteren we individueel en als team.
- Na afloop van de afname van de vaardigheids/kwaliteitsmeter is er gelegenheid tot reflectie
- We reflecteren tijdens gesprekken met collega's.
- De Starter heeft een coach waar iedereen gebruik van mag maken.
- Als academische basisschool reflecteren we constant over de keuzes die we maken.

Meest tevreden over:

- De professionele schoolcultuur
- Werkgroepen en specialisten delen kennis en reflecteren daarover in overleggen met (deel) team
- Onze onderzoeksmatige manier van werken mede doordat we academische school zijn.

Aandachtspunten

Onderzoeken of we het portfolio verder willen uitwerken.

bevindingen visitatieteam

Uit de gesprekken met directie, daco's en de leerkrachten is gebleken dat reflecteren op diverse momenten een plaats heeft binnen de school. Collegiale consultatie in april-mei. Jullie willen onderzoeken of dit op een structurele manier vormgegeven kan worden en op welke basis en op welke inhoud collega's bij elkaar in de groepen kijken, net als directie en daco.

Er heerst een open, betrokken en professionele sfeer. Dit hebben we kunnen ervaren tijdens de gehele dag. De gesprekken met leerlingen en ouders hebben hier ook positief aan bijgedragen.

Ook hier geven jullie duidelijk de collectieve ambitie aan: verder richting geven aan reflectie en portfolio.

5. Effectiviteit/ doelmatigheid

Indicatoren op leerlingniveau

5.1	De leerling behaalt zijn leerdoelen die passen bij zijn persoonlijke ontwikkeling.
5.2	De leerling gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn leertijd.
5.3	De leerling is actief bezig met de taak en maakt efficiënt gebruik van zijn keuzemogelijkheden.

evaluatie school

Waar staan we:

- Op De Starter kunnen leerlingen doorwerken als ze geen instructie nodig hebben en kunnen ze zelf kiezen of ze instructie al dan niet nodig hebben (geldt niet voor de instructie-afhankelijke leerlingen). Dit door middel van flexibele gedifferentieerde directe instructie.
- Leerlingen krijgen instructie op maat, dus qua tijd effectief, maar ook qua beleving, en ze kunnen wanneer mogelijk verder werken of ander werk maken.
- Leerlingen kunnen zelf voor instructie kiezen indien nodig.
- De planning (taak) zorgt voor overzicht, waardoor leerlingen hun taaktijd goed kunnen benutten en inplannen.
- De leerlingen weten wat ze leren bij de opdrachten op hun taak.
- Effectiviteit wordt vergroot door eigen werk, een kind oefent dat wat hij nodig heeft en dat is heel doelmatig.
- Zelf nakijken is effectief, want de leerlingen krijgen onmiddellijk inzicht in of ze hun doel bereikt hebben, zo niet kunnen ze onmiddellijk verbeteren of hulp vragen.
- De leerlingen plaatsen hun pluswegtaak op de weektaak onder de rubriek eigen werk; geïntroduceerde leerstof verwerken de Kangoeroe leerlingen als eigen werk in hun eigen klas.
- Voor zowel de Kangoeroes als de Hazen geldt dat ze voor taal en/of rekenen een “halve weektaak” maken. Zo wordt tijd gecreëerd voor het maken van het eigen werk dat in dit geval dus pluswerk is. Dit gaat aan de hand van routeboekjes. Daarin staat vermeld welke leerstof voor deze leerlingen geschrappt kan worden
- Met de leerlingen wordt in het begin van het jaar besproken wat de doelen van dat jaar zijn.
- Per blok en per vak en per thema worden de doelen benoemd.
- Het kiezen van werkplek, instructie en maatje, per vak of onderdeel, geeft vrijheid en ruimte om de taak af te krijgen. De leerling is verantwoordelijk om de taak af te krijgen, met meer of minder hulp.
- Het terugkijken op het gemaakte werk en de toetsing geeft de mogelijkheid om zelf te kijken in hoeverre de leerling het doel gehaald heeft.
- Handelingswijzers, dagritmekaarten en dagplanning in de klas bevorderen effectiviteit.

Meest tevreden over:

- Effectiviteit zit verweven in ons gehele onderwijs.
- Het overleg tussen leerling en leerkracht waardoor een leerling al dan niet deelneemt aan instructie.
- Leerlingen zijn zich in toenemende mate bewust van wat ze gaan leren, moeten kennen en kunnen.

Aandachtspunten:

De mate van bewustzijn van wat leerlingen gaan leren biedt nog kansen tot uitbreiding.

bevindingen visitatieteam

Gezien de uitwerking van aanbeveling 1 van vijf jaar geleden is deze kernwaarde goed aangepakt. Zichtbaar in al zijn facetten in de hele school. De kinderen hebben een taak op maat. Op deze wijze wordt uitvoering gegeven aan het eigenaarschap van het onderwijs dat bij de kinderen ligt.

Indicatoren op leraarniveau

5.4	De leraar behaalt zijn leerdoelen.
5.5	De leraar gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn lestijd.
5.6	De leraar zorgt voor afwisseling van leeractiviteiten tijdens de les.
5.7	De leraar stemt de instructie en het leerstofaanbod af op de leerbehoeften en leermogelijkheden van zijn leerlingen.
5.8	De leraar daagt leerlingen uit het beste uit zichzelf te halen.
5.9	De leraar geeft leerlingen een uitdagende motiverende taak die past bij het niveau, de interesse en het (werk)tempo van de individuele leerling.
5.10	De leraar analyseert de leerproblemen van leerlingen die de leerdoelen niet halen.

evaluatie school

Waar staan we:

- De leerkracht faciliteert de leerlingen door een overzicht van de activiteiten te bieden, helder te hebben wie welke instructie nodig heeft, wat de doelen zijn.
- De leerkracht heeft overzicht over de jaarplanning en de bijbehorende leerstof en draagt er zorg voor dat goed te verdelen over het jaar, zodat alles aan bod komt. Indien nodig maakt de leerkracht keuzes in de lesstof, zodat de doelen wel gehaald worden.
- Instructie vindt plaats volgens het gedifferentieerde Directie Instructie Model. Dit hangt samen met de groepen die zijn geformeerd in de diverse groepsplannen, volgens de 1 - zorgroute.
- De lesdoelen en leerdoelen worden benoemd naar kinderen toe en er wordt regelmatig naar verwezen.
- De leerkracht zorgt voor een passende taak op niveau, tempo, belangstelling onder andere door middel van eigen werk.
- De leerkracht past na analyse van de resultaten waar nodig de doelen per leerling aan.

Meest tevreden over:

- Leerkrachten hebben als doel dat leerlingen de leerdoelen bereiken. Daarbij is het al dan niet helemaal afhebben van een les ondergeschikt aan het begrijpen van de stof. Dat geeft ruimte in tijd, keuzes, zelfstandigheid.
- Sterk pedagogisch klimaat in combinatie met het flexibele directe instructie model, waardoor leerlingen resultaatgericht kunnen werken.

Aandachtspunten:

De toenemende vraag naar effectiviteit en doelmatigheid doet een sterk beroep op de leerkrachten en leerlingen en voert de werkdruk op. Daar zitten grenzen aan. We moeten zorgen dat er ook ruimte en tijd blijft voor het onverwachte, het improviseren, de menselijke maat.

bevindingen visitatieteam

Het visitatieteam is het roerend eens met jullie opvatting over de menselijke maat. Het kan niet zo zijn dat één op de vijf werkers in het onderwijs te maken krijgt met langdurige stress. Het is aan de schoolleiding om ervoor te waken dat de leerkrachten 's avonds en in het weekend vrije ruimte houden. Het feit dat jullie je hiervan bewust zijn, zegt al genoeg.

Indicatoren op schoolniveau

5.11	Het onderwijs is door een efficiënte inrichting van tijd, ruimte en middelen doelmatig en gericht op het behalen van de noodzakelijke opbrengsten.
5.12	De school hanteert een doorgaande lijn van de daltoncompetenties van leerlingen en personeel.
5.13	De school biedt leerlingen ondersteuning en/of passende zorg als zij de leerdoelen niet halen.

evaluatie school

Waar staan we:

- Per jaar worden speerpunten benoemd en planmatig in de tijd uitgezet, in studiedagen en vergaderingen.
- Overleggen vinden altijd plaats aan de hand van een agenda. Er volgt ook altijd een verslag.
- In ons handboek staat beschreven hoe we werken; dat zorgt voor effectiviteit en doelmatigheid.
- Er zijn overal doorgaande lijnen op pedagogisch en didactisch vlak.
- Er wordt gewerkt vanuit een onderzoekende planmatige houding waardoor er efficiënt met de tijd wordt omgegaan en de opbrengst groot is.
- Er is een doorgaande lijn ontwikkeld voor hoog- en meerbegaafde leerlingen.

Meest tevreden over:

- De planmatige en doelgerichte aanpak bij het opstellen van groepsplannen opgenomen in de jaarkalender.
- Opbrengstgerichte manier van werken door middel van groepsplannen en DIM, aangepast bij onze eigen Dalton werkwijze.
- Onderzoeksmatige manier van werken om opbrengsten, die anders zijn dan de verwachtingen te duiden en er acties op te zetten.
- Structureel goede opbrengsten.

Aandachtpunten:

Evaluatie en aanpassing van de plus leerlijn met de bijbehorende materialen.

bevindingen visitatieteam

De school werkt planmatig en zet het niet overspannen uit in de tijd. Uit het ontwikkelingsplan van de laatste vijf jaar blijkt een gedegen aanpak. Het visitatieteam heeft er alle vertrouwen in dat de voornemens die ook in dit document worden genoemd in de juiste tred en versnelling worden uitgevoerd.

6. Borging

Indicatoren op schoolniveau

6.1	De school werkt planmatig aan de daltonontwikkeling en beschrijft dit in een daltonbeleidsplan.
6.2	De school geeft aan hoe de daltonontwikkeling wordt aangestuurd, bv. door een daltoncoördinator.
6.3	De school draagt haar daltonidentiteit uit. (schoolgids, website, folders etc).
6.4	De school heeft daltonscholing in het scholingsplan opgenomen.
6.5	De school benut de daltonmogelijkheden van het gebouw.
6.6	De school enquêteert regelmatig de leraren, de ouders en de leerlingen over de daltonontwikkeling en de kwaliteit van het daltononderwijs.
6.7	De school is actief betrokken bij dalton-regioactiviteiten, waarbinnen zij vertegenwoordigd is.
6.8	De leerlingen worden betrokken bij de daltonontwikkeling van de school.
6.9	De ouders worden betrokken bij het ondersteunen van de dalton-ontwikkeling van de school.
6.10	Het schoolbestuur ondersteunt de school in haar daltonontwikkeling.

evaluatie school

Waar staan we:

- Er is een handboek “Werken op de Starter” waar de Starter overal de kernwaarden van Dalton als uitgangspunt heeft
- We hebben een Daltonontwikkelplan waarin we planmatig werken aan Daltonontwikkeling.
- Op De Starter werken we met twee Daltoncoördinatoren nauw samen met andere werkgroepen en coördinatoren zoals bijvoorbeeld de werkgroep Samenwerkend leren en de werkgroep Rapportage en portfolio.
- Nieuwe afspraken en nieuw beleid leggen we, nadat dit overal in de organisatie aan de orde is geweest, vast in ons handboek “Werken op de Starter”.
- Wij dragen onze Daltonidentiteit uit in onze schoolgids, op de website, door ouder-kind avonden maar bijvoorbeeld ook door de samenwerking met de naschoolse opvang die ook volgens de Dalton manier werkt.
- Tijdens studiedagen doen wij aan Daltonscholing. Ook op individueel niveau zorgen wij voor scholing op het gebied van Dalton.
- Middels onze kwaliteitsonderzoek enquêteren wij onze leerlingen en ouders over Dalton. Wij voeren ook gesprekken met de klankbordgroep, de ouderraad en de medezeggenschapsraad over Dalton.
- Wij nemen deel aan een intervisiegroep van de Dalton regio Noord en zijn altijd aanwezig bij het regio-overleg. Soms zorgt een van onze Dalton coördinatoren voor input bij de Regio. Daarnaast heeft onze directeur tot vorig schooljaar zitting genomen in het hoofdbestuur. Ook participeren wij met meerdere mensen in het visitatieteam van de NDV.
- De leerlingen worden betrokken bij de Daltonontwikkeling doordat de leerlingenraad heeft meegedacht bij de invulling van de kernwaarden van Dalton op de Starter.

Meest tevreden over:

- We zijn trots op onze pedagogische professionele en persoonlijke werksfeer.
- Verder zijn wij trots op ons oog voor de individuele leerling.
- Op De Starter mogen kinderen en medewerkers uitgaan van hun kracht, talent en kwaliteiten.
- Onze opbrengsten zijn conform verwachting.

Aandachtspunten:

Voor de toekomst willen we met een uitgebreidere Dalton werkgroep verder. Binnen vijf jaar zal de formatie van De Starter er anders uitzien en door Dalton breder te trekken willen we Daltonontwikkeling borgen.

Veranderingen in onze organisatie hebben een permanent karakter gekregen. Het vastleggen van afspraken heeft als gevaar dat een organisatie star kan worden. We willen onderzoeken waar de grenzen liggen van het borgen. De vraag is in hoeverre het mogelijk en noodzakelijk is te borgen, en wat je dan moet borgen.

bevindingen visitatieteam

De praktijk komt overeen met datgene wat beschreven staat in Het Handboek Werken op De Starter en in het Dalton Ontwikkelplan ODS De Starter. Het zijn twee levendige documenten die frequent worden bijgesteld.

Overige opmerkingen school

(nog niet in zelfevaluatie opgenomen, maar wel relevant)

Uit de gesprekken met leerlingen

De leerlingenraad bestaat uit twaalf leerlingen en is een enthousiaste groep, die zich ook duidelijk kan verwoorden. We hebben het gehad over taakverdeling, hoe ben je zichtbaar binnen de school, welke activiteiten hebben jullie ondernomen, is er budget etc.?

De groepen 3-8 worden vooral meegenomen als het gaat om het bespreken van onderwerpen. Hoe kan 1-2 hierin meegenomen worden?

Op de vraag wat is er nu zo fijn op een Daltonschool, konden vooral de leerlingen uit de bovenbouw antwoord geven: je kan zelf plannen, je mag samenwerken, je kan zelf bepalen wanneer je mee gaat doen met de instructie en het geeft ook vrijheid.

Uit de gesprekken met leraren en ondersteunend personeel

De cultuur binnen “De Starter” is positief: leerkrachten lopen makkelijk bij elkaar naar binnen...

Er is zicht op wat iedereen doet en wat wel/niet werkt. Nu is het moment om te gaan kijken welke keuzes we gaan maken en in hoeverre we hier beleid op gaan ontwikkelen (m.b.t. reflectie).

Uit de gesprekken met de schoolleiding

De schoolleiding heeft een duidelijk zicht op waar de school voor staat en wat de collectieve ambitie mogelijk gaat worden.

Uit de gesprekken met ouders

Pluspunten:

De leerlingen gaan met plezier naar school!

De school biedt een veilige omgeving.

De kinderen kennen elkaar.

Betrokkenheid van het team.

De zorg en aandacht voor de leerlingen.

De leerlingen worden aangemoedigd maatschappelijk betrokken te zijn.

De leerlingen zijn gemotiveerd en stellen doelen vanuit zichzelf.

Tutor lezen.

Effectiviteit in relatie tot tijd.

Minpunten:

Groepsgrootte.

Middelen, waaronder O2G2.

Foto's; leerkrachtafhankelijk. Maak hier met elkaar afspraken over, net als mailcontact met ouders als deze afspraken er nog niet zijn.

Engels pas vanaf groep 7.

Uit de gesprekken met het bestuur

naam bestuurslid: Emke van Hoogdalem

De stichting heeft naast de Daltonschoon De Starter nog drie daltonscholen, twee jena- en één montessorischoon

Mevr. van Hoogdalem is belast met de kwaliteit van de scholen. Naast de analyse van de resultaten worden de lijnen uitgezet met de directeuren. Er kan gebruik gemaakt worden van vier adviseurs.

Er is nog een inhaalslag te maken op de infrastructuur van ict.

De directeur van de school gaat over enkele jaren met pensioen. Het proces van een succesvolle Daltonschoon ligt niet alleen in zijn handen. De beide daltoncoördinatoren bewaken en borgen het proces.

Er is aandacht voor faciliteiten: wat is minimaal noodzakelijk.

beoordeling

nr	kernwaarden	ontwikkeling	
		O	V
0	Realisering aanbevelingen vorige visitatie *		x
1	Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen		x
2	Zelfstandigheid		x
3	Samenwerking		x
4	Reflectie		x
5	Effectiviteit- doelmatigheid		x
6	Borging		x

* niet van toepassing bij licentieverlening

Advies aan het bestuur van de NDV

	Advies	Criteria
	Licentie verlenen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde.
	Over twee jaar versnelde visitatie voor licentieverlening	Twee of meer onvoldoende kernwaarden
	Geen licentie verlenen	Na versnelde visitatie licentieverlening twee of meer onvoldoende kernwaarden
x	Licentie voor vijf jaar verlengen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie
	Over twee jaar versnelde visitatie (bij de vijfjaarlijkse visitatie)	Twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie
	Licentie intrekken	Na versnelde visitatie twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie

Aanbevelingen die met een plan van aanpak opgenomen worden in de schoolreactie

Aanbeveling	Omschrijving
Nr. 1	Geef verder richting aan reflectie en portfolio.
Nr. 2	Blijf waakzaam op de doorgaande lijn. <i>Toelichting: De neuzen hoeven niet allemaal dezelfde kant op, maar de voeten wel.</i>

slotopmerkingen

Ondertekening voorzitter visitatieteam

naam	handtekening	datum

Schoolreactie op de visitatie

Overige opmerkingen en ervaringen m.b.t. het verloop van de visitatie. hierbij valt te denken aan: opstelling visiteurs, dagrooster, gevoerde gesprekken, etc.
N.B. Dit zijn opmerkingen *van de school zelf*. Deze opmerkingen kunnen dus afwijken van de "slotopmerkingen" genoemd in het visitatieverslag.

De aanloop naar een visitatie is best lang en ook een beetje spannend. Als school wil je graag een goed en reëel beeld scheppen van wat je hebt gedaan en doet en je wilt ook graag dat het visitatieteam dat ziet en erkent. Wij zijn blij dat dat is gebeurd.

Door het teambreed invullen van het visitatieverslag is het ook een team stuk geworden. We zijn blij dat dat ook dat is gezien door het visitatieteam.

De aanbevelingen zijn gericht op aandachtspunten die we zelf al hadden gesignaleerd. Het is fijn dat deze zijn overgenomen door het visitatieteam.

We zullen de komende 5 jaren weer verder bouwen aan onze Dalton invulling op De Starter. Uitgangspunt daarbij is dat we even trots kunnen blijven op onze school als dat we nu zijn.

We hebben de dag van de visitatie als prettig ervaren

We bedanken het visitatieteam voor hun open positief kritische houding en hun inzet.

Plan van aanpak m.b.t. uitwerking aanbevelingen

aanbeveling 1. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Geef verder richting aan reflectie en portfolio.
actie	De komende jaren wordt er onderzoek gedaan naar de wijze waarop we kunnen en willen reflecteren met de leerlingen. De resultaten daarvan zullen we gaan implementeren.
uitvoerenden	Daltoncoördinatoren, directie, team
tijdvak	2015-2017 Onderzoek en plan 2017-2018 implementatie 2018-2019 bijstelling
scholing/ externe ondersteuning	Master pedagogiek
toelichting	Onderzoek wordt gedaan door een van de dalton coördinatoren.

aanbeveling 2. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Blijf waakzaam op de doorgaande lijn. <i>De neuzen hoeven niet allemaal dezelfde kant op, maar de voeten wel</i>
actie	De komende jaren wordt onderzoek gedaan naar de wijze waarop we willen leiding geven en borgen, met als uitgangspunt een autonome leerkracht. Een van de dingen die daarbij aan de orde zal komen is de doorgaande lijn; wat leggen we vast en hoe. Daarnaast zullen we via klassen bezoeken, intervisie en gesprekken de doorgaande lijn doorgaand bewaken. Hierbij is extra aandacht voor de leerkrachten die nieuw zijn en nog geen (of net) een daltoncertificaat hebben.
uitvoerenden	Daltoncoördinatoren, directie, team
tijdvak	2015-2017 onderzoek en plan 2017-2018 implementatie 2018-2019 bijstellen 2015-2020 continu proces
scholing/ externe ondersteuning	Master pedagogiek Verdere scholing van de leerkrachten die nog geen daltoncertificaat hebben.
toelichting	Onderzoek wordt gedaan door adjunct die ook dalton coördinator is.

Ondertekening school en visitatievoorzitter voor gezien

naam	functie	handtekening	datum

Dit verslag wordt binnen drie weken na ontvangst (het liefst per e-mail als Wordbestand) opgestuurd naar de visitatievoorzitter, die dit binnen vijf weken na de visitatie opstuurt naar de inhoudelijk medewerker visitaties van de NDV.